

KADININ TOPLUMDAKİ YERİ

Atatürk'ün bir sözü ile başlamak istiyorum. “Şuna inanmak gerekir ki; dünya üzerinde gördüğümüz her şey kadının eseridir.” Ancak buna rağmen görüyoruz ki kadının dünyadaki yeri hala üzerinde bolca konuşulan ve tartışılan bir konu. Buna rağmen kadın her zaman için toplumda kilit role sahiptir. Türk toplumunda kadının saygın bir yeri vardır aslında. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerine baktığımızda kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olduklarını görüyoruz. Devlet yönetiminde, hakanların yanında hatun adı verilen eşleri de söz sahibiydi. Kadınlar ata binip ok atar, top oynar, güreş gibi ağır sporlar yapar ve savaşlara katılırlardı. Toplumda tek eşlilik prensibine bağlı kalınır, ev eşlerin ortak malı sayılırdı. Kadının toplumdaki yeri ve algısı, toplumun değer yargıları ile örfler, gelenekler gibi oluşumlarla sınıflandırılıyor. Hemen hemen bütün toplumlarda çocuk doğurabilme özelliğinden dolayı çocuğa bakma görevi de ona yüklenmiştir. Ve ‘Kadın’ deyince aklımıza ilk gelen ‘besleyici, sabırlı ve anaç’ gibi sıfatlardır.

Günümüz kadını ise teknolojinin ilerlediği bu yıllarda adını duyurmayı başardı. Yaptığı iş, aldığı rol her ne olursa olsun başarısını her zaman kanıtladı. Kimi zaman bir anne, kimi zaman bir yönetici olarak kanıtladı. Toplumsal hayat, kendi içerisinde birçok farklı kimlik barındırmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri olarak kadının ve erkeğin fizyolojik özellikleri de dikkate alınarak belirlenen görev alan ve sorumlulukları zamanla alışılmışlıklar hâline dönüşmüş, kültür içinde inşa edilmiş cinsiyete dayalı roller nedeniyle kadın ve erkek üzerine çeşitli ve biçimlendirilmiş beklentiler yüklemiştir. Mesela yurt dışında ‘Erkek ebeler’ var. Ama ‘Ebe’ dediğimizde aklımıza doğrudan kadın olması gerektiği gelir. Hemşire gibi ya da sekreter veya kadınlara en çok yakıştırılan meslek olan öğretmenlik gibi. Hem de tuttuğunu koparan bir sürü rol model kadın varken. Bunlara neden olan şey algılarımızı ve bunun yol açtığı konumlandırmalarımız. Yüksek pozisyonlarda çalışan kadın oranının sadece %22 olması, buna karşılık %78’inin erkek olmasına ise var olan bir durum. Ya da kazançlarındaki eşitsizliklerdeki farklılıklar da mevcut durumlar. Ve bu dünyanın her yerinde böyle sadece ülkemizde değil. Dünyanın dört bir yanında kadınlar insan hakları ihlallerine maruz kalmaktalar. Kadın ve erkek arasında eşitliği sağlamak ve kadınlara karşı her türlü ayrımcılığı ortadan kaldırmak, insan hakları ve Birleşmiş Milletler değerleri arasında. Son yıllarda da kadınların haklarını güvence altına almak için büyük ilerleme kaydedilmekle birlikte ataerkil toplumlarda boşluklar var kadınların gerçekleri sürekli değişiyor. Örneğin; kazalarda 6 kişi ölür 2’si kadındır. Kişi olmak demek erkek olmak demektir çünkü bu bana her zaman garip gelir. Şoför dediğimizde ne söylediğimiz açıktır ve “kadın şoför” diye ayırım vardır. “Kadın yazar” vardır çünkü “Yazar” erkektir. Unutmayalım, etrafımızdaki her bir kişiyi bir kadın doğurdu ve büyümesinde de en çok katkıyı o verir. Kadının toplumdaki yeri, ona gösterilen özen ve saygının yüksekliği, o toplumun ne kadar gelişmiş olduğunun bir göstergesidir.

ŞİDDET VE KADIN CİNAYETLERİ

Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin insanlığın kanayan yarası olduğunu düşünüyorum. Ancak sadece kadına değil çocuklara uygulanan şiddetin ve çocuk cinayetlerinin de. Ve elbette ki sadece Türkiye’de de değil. Dünyada birçok şey değişiyor, ama nedense kadınlara yapılan fiziksel, psikolojik, ekonomik şiddet hiç değişmiyor ve bu günümüz dünyasının en yaygın, kalıcı ve yıkıcı insan hakları ihlallerinden biri. En gelişmişinden en yoksul ülkesine kadar tüm dünyada var ve bu suçu çevreleyen dokunulmazlık, korku, damgalama ve utanç kadınların seslerini çıkarmalarının önündeki en büyük engel. Toplumsal cinsiyet ayrımı ile

kadına yönelik şiddet arasında bir ilişki olduğuna inanıyorum. Ve hepimiz biliyoruz ki kadına yönelik şiddete içinde bulunulan topluma ve zamana bağlı olarak aynı ölçüde tepki gösterilmiyor. Burada durup bir düşünmek gerekiyor. Fiziksel ve cinsel şiddeti toplumlar tepkiyle karşılıyor ama yine de, şiddete maruz kalan kadın şiddetin sorumlusu olarak görülebiliyor. Namus, töre cinayetleri, koca- baba dayakları, işkence magazinleştirilebiliyor. Şiddete uğrayan kadının ne yaptığı, ne söylediği, nasıl giyindiği sorgulanırken fiziksel, sözel ve cinsel şiddete uğrayan kadının bunu hak edip etmediği tartışılıyor. Kurbanlar suçlanıyor, suçlular “mağdur” ilan ediliyor. Birleşmiş Milletler’e (BM) göre dünya çapında kadınların yüzde 35’i hayatında en az 1 kez şiddete maruz kalmış. 2019 ise Türkiye’de son 10 yılda en fazla kadının öldürüldüğü yıl olmuş. Fransa ve Almanya, Avrupa’da en fazla kadın cinayeti işlenen ülkeler.

ŞİDDETE ÇÖZÜM

Toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanabilirse kadına yönelik şiddetin ortadan kalkmasına fayda sağlar diye düşünüyorum. Yukarıda da bahsettiğim gibi kadına yönelik şiddet bir insan hakları ihlali olarak kabul edilmekte ve bu şiddeti önleyici yasalar düzenlenmektedir. Ancak çıkarılan yasaların uygulanması kolaylaştırılmalı, bürokratik engeller varsa kaldırılmalı ve yasalar etkili bir şekilde uygulanmalı. Bu siyasanın yapacağı şey. Ama en önemlisi toplumda yer etmiş ‘erkek egemen bakış açısı’ ile savaşmak. Hem aile içi eğitimde çocukların cinsiyetinin erkek olmasının ona hiçbir ayrıcalık, üstünlük tanımadığının vurgulanması hem de anaokulundan itibaren çocuklara cinsiyet eşitliği eğitimi verilmesi önemli. Kadını bir obje değil de arkadaşı gibi gören erkek çocukları yetiştirilirse ki eğitim toplumsal bir olgu kadına yönelik şiddetin önüne geçebiliriz. Benim bu konuda yapmaya çalıştığım ise, kadına; erkek ve kadın olarak ayırmadan, aynı önemi ve saygıyı göstermek, bunun farklı şeklini düşünmek bile insan kimdir ve eşit midir sorgulatır yoksa. Çalıştığım mevcut şirkette, çalışanların%50’sinden fazlası kadın ve kadın yöneticiler gittikçe sayıca artıyor. Dünyada ve ülkemizde ise; kadınların güçlendirilmesi ve yetkilendirilmesi alanlardaki, projeleri takip ediyoruz, o projelerde farklı neler yapabileceğimizi düşünüp, onları kurumlar ile beraber yapabileceğimiz projeler tasarlayıp, uyguluyoruz. Kadın istihdamının artırılması, Kadın girişimciliğini artırılması, Kadın’ların gelecekteki mesleklerde daha söz sahibi olabilmesi için, yetkinliklerini artırmak için çeşitli eğitimler verilmesi ve bazı kanunlar hazırlanıp, uygulanması gibi. Tabii ki bu konularda da herkesin bilinçlendirilmesini artırmaya yönelik faaliyetlere devam edilmesi. Dünyada her zaman farklı fikirlere sahip olan kişiler olacaktır. Tabii ki fikirlere

saygı duyarak, herkesin eŒit olduğuna inandırırız, problemin %50'sini
özerek ilerleyebiliriz.